

Torben Lund (S):

Jeg skal hermed på forslagsstillernes vegne tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indgreb imod misbrug af konkurs- og selskabslovgivningen.

(Beslutningsforslag nr. B 124).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Torben Lund (S):

Jeg skal hermed på forslagsstillernes vegne tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændrede regler for salærberegning og behandling af konkursboer m.v.

(Beslutningsforslag nr. B 125).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Anden behandling af lovforslag nr. L 134:

Forslag til lov om ændring af lov om adgang til præsteembeder i folkekirken.

(Fremsat 23/1 85. Første behandling 29/1 85. Betænkning 27/2 85).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod det-

te forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 185:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov.

Af Bernhard Baunsgaard (RV) m.fl.
(Fremsat 20/2 85).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Lovforslaget, som det radikale venstre har fremsat, går ud på, at afsoning af de straffe, som domstolene idømmer, skal betragtes som påbegyndt 6 måneder efter den endelige domfældelse, uanset om den dømte rent faktisk er indsat i en af kriminalforsorgens institutioner.

Hvis man først ser på det princip, som jeg formoder ligger bag lovforslaget, så går det vel ud på, at ventetiderne for afsoning bør være så korte som muligt, og at man bør undgå indkaldelse af dømte, der uden skyld meget længe har måttet vente på at komme til at afsone deres straf. Dette princip, at ventetiderne skal være så korte som muligt, anser jeg for særdeles rigtigt. Som bekendt har jeg ved flere lejligheder, også her i folketinget, givet udtryk for, at vi bør indrette vort fængselsvæsen sådan, at idømte straffe afsones så hurtigt som muligt og derved bliver mere effektive. For lange ventetider er uheldige både for samfundet, for de domfældte og for deres pårørende.

Jeg har altså stor forståelse for tankegangen bag det radikale venstres forslag, men jeg synes nok, at man er gået meget hurtigt frem. Vi må have forudsætningerne i orden, før man gennemfører så vidtrækkende ændringer. I modsat fald skaber vi nogle urimelige retstilstande, hvor det mere eller mindre er tilfældigheder, der afgør, om en person, som retten har fundet skulle have ubetinget fængselsstraf, alligevel går fri.

Som udviklingen har vist, kan der jo være store svingninger i kriminalitetens art og grovhed, og derfor er det ikke altid muligt præcist at forudse udviklingen i behovet for

[Justitsministeren]

fængselspladser. Jeg kan således nævne, at i den sidste halvdel af 1970'erne skete der en meget kraftig stigning i kriminaliteten og ikke mindst i de grove forbrydelser som f.eks. narkoforbrydelser og røveri, der jo ofte medfører langvarige fængselsstraffe, og som følge heraf opstod der et pres på fængslerne. Visse domfældte måtte afvente afsoning i op til flere år. Antallet af personer, der ventede på at komme til at afsone hæftestraf, var således i 1981 oppe på knap 10.000. De domfældte kom ofte på lang afstand af sagen, og afsoningen kunne gribe meget forstyrrende ind i den tilværelse, som de havde opbygget i ventetiden.

Det var selvfølgelig ikke tilfredsstillende med disse lange ventetider og ventekøer. Derfor gennemførte jeg, som det også er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, i foråret 1984 en udvidet benådningsordning for personer, som i særlig lang tid har afventet afsoning af hæfte- eller fængselsstraf. Denne ordning har haft den ønskede virkning, nemlig at afkorte ventetiderne på afsoning. For hæfte er ventetiderne nu på, hvad der må betegnes som et normalt niveau. Det antal domfældte, der endnu ikke er indsat til afsoning af hæfte- og fængselsstraffe, er nedbragt fra knap 10.000 i 1981 til knap 3.500 ved udgangen af 1984. Det samlede antal ventende er altså reduceret betydeligt.

For fængselsdømte vil der endnu gå nogen tid, før de lange ventetider er helt ude af verden. Jeg har derfor også taget initiativ til flere andre foranstaltninger med henblik på at nedbringe ventetiderne for afsoning af fængselsstraf. Der er tidligere, inden benådningsordninger blev gennemført, taget et initiativ til at overtage den tidligere militærnægterlejr i Gribskov. Den er blevet omdannet til anstalt under kriminalforsorgen og er taget i brug med 65 nye afsoningspladser for dem, der er idømt hæfte. På denne baggrund vil det blive muligt at indkalde fængselsdømte til afsoning hurtigere, end det har været muligt i de senere år.

Som udviklingen har vist, kan der jo være store svingninger i kriminalitetens art og grovhed, og derfor er det ikke altid muligt præcist at forudse udviklingen i behovet for fængselspladser. Lovforslaget fra det radikale venstre vil indebære, at der gennemføres et stift system, som kun vanskeligt vil kunne

tilpasses en ændring af kriminalitetsudviklingen.

Som det fremgår af mit indlæg, lægger jeg megen vægt på hurtige og effektive straffe. Jeg finder derfor nok, at der på længere sigt også kan være grund til at overveje, om et maksimum for, hvor længe personer, der ved domstolene er idømt en straf, skal vente på at komme til afsoning, kan medvirke til at sikre noget sådant.

Torben Lund (S):

Vi synes også, det er en god hensigt, der ligger i lovforslaget, en hensigt om at begrænse anvendelsen af frihedsstraf for specielt at nedbringe ventetiderne for afsoningen. Det er jo noget, vi har haft en del initiativer omkring i folketinget i de seneste år, og jeg opfatter det sådan, at de radikales forslag er en fortsættelse af denne linje.

Vi er positive over for tankegangen i lovforslaget, og det hænger naturligvis sammen med, at når der går meget lang tid mellem domfældelsen og afsoningen, så vil den dømte meget nemt være kommet i en ny personlig situation. Han kan være kommet i gang med en uddannelse, have fået et arbejde, måske have fået mere styr på sine personlige forhold, og derfor synes jeg, det er godt, at vi er optaget af at få nedbragt den ventetid. Jeg tror også, vi må sige, at jo længere tid der går fra domfældelsen og til afsoningen, jo mindre præventiv virkning vil afsoning have.

Om vi så skal lægge os fast på en grænse på 6 måneder eller i det hele taget på en fast tidsgrænse, er jeg nok mere i tvivl om. Vi vil i hvert fald gerne under udvalgsarbejdet nærmere have vurderet konsekvenserne af at lægge sig fast på f.eks. en 6 måneders grænse, både konsekvenserne i forhold til de nuværende ventelister og konsekvenserne i forhold til de ventelister, vi kan regne med der trods alt også vil være i de kommende år. Jeg er egentlig meget enig med justitsministeren i, at det vel umiddelbart vil kunne komme til at virke noget vilkårligt, hvem der bliver begunstiget af den her foreslåede ordning, og hvem der ikke bliver begunstiget af ordningen, når man laver en fast 6 måneders regel.

I øvrigt vil jeg gerne stille forslagsstillerne et spørgsmål. Jeg synes, der er en lille uklarhed i lovtæksten i forhold til bemærkninger-

[Torben Lund]

ne. Der står i bemærkningerne, at bestemmelsen heller ikke vil omfatte personer, der i ventetiden begår ny kriminalitet. Gælder det al kriminalitet i ventetiden, eller er det alene kriminalitet, som betyder, at de pågældende skal varetægtsfængsles, mens man afventer sagens behandling i retten?

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at ventetid er uheldig, og spørgsmålet om nedsættelse og afskaffelse af frihedsstraffen er jo et kriminalpolitisk spørgsmål, som har nøje sammenhæng med straffens øvrige formål og virkninger. At begrænse frihedsstraffen er vel ikke et kriminalpolitisk mål i sig selv.

Jeg er som sagt enig i, at ventetiden er uheldig og i givet fald kan virke som en skærpende straf, selv om den enkelte måske i nogle tilfælde kan finde en fordel deri. Men der er jo, som ministeren har redegjort for, ved forskellige foranstaltninger allerede sket en afkortning af ventetiden.

Jeg er også enig med ministeren i de bekymringer, som en vedtagelse af lovforslaget kunne give, bl.a. den større vilkårlighed. Jeg mener, at den fleksibilitet, som den nuværende ordning giver mulighed for, og de individuelle hensyn, man kan tage, er de bedst mulige.

Vi kan ikke støtte lovforslaget.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg kan også godt gøre dette meget kort. Som de tidligere ordførere og som ministeren vil jeg gerne på mit partis vegne udtrykke sympati for de hensyn og de mål, som ligger til grund for udarbejdelsen af lovforslaget. Vi er helt enige i, at behovet for hurtig afsoning af en dom er stort, når først den er blevet afsagt, og at vi i alt for lang tid har haft og stadig væk desværre har en beklageligt lang ventetid. Der er mange mennesker, som i mellemtiden er kommet ind i et bedre socialt forløb, i en bedre situation, end de var tidligere, og denne forbedrede situation afbrydes, når man ¼ år eller 1 år efter kommer ind til afsoning. Jeg må her tilslutte mig det, som ministeren har fremført om de 2-3 foranstaltninger, som er blevet gennemført i denne regerings tid også for at forkorte denne afsoningsventetid.

På den anden side må jeg som andre ordførere også tage afstand fra det kategoriske og meget firkantede i lovforslaget. Jeg er bange for, at den fastlåsning af reglerne, der vil finde sted, en skønne dag i en situation, som man måske godt kan forestille sig nu, og måske i situationer, som man dårlig kan forestille sig nu, kan komme til at virke stik imod sin hensigt.

Af den årsag må vi afvise konkret at stemme for dette lovforslag, men vi vil meget gerne medvirke til videre bestræbelser for at få nedsat ventetiden for afsonerne.

Leif Hermann (SF):

Det er af stor og væsentlig interesse, at folketinget igennem de seneste år har beskæftiget sig med mange sider af kriminalpolitikken. Det er ikke bare sket generelt, men også helt konkret i kraft af en lang række spørgsmål gennem folketingets retsudvalg, skriftlige spørgsmål til justitsministeren osv. Man kunne sige, at enhver fase af det kriminalpolitiske billede sådan set har været behandlet, og nu er vi altså nået frem til en udmøntning af nogle af de tanker, forskellige politiske partier har gjort sig.

Dagens bud på, hvordan vi nedbringer ventetidspukkelens, kommer fra det radikale venstre, og det skal med det samme siges, at vi har de samme indvendinger, men også den samme sympati for sigtet med det radikale venstres forslag, som vi havde det for det forslag, hr. Lenger stillede som beslutningsforslag nr. B 75.

Jeg vil godt udtrykkelig understrege, at hvis vi skal benytte frihedsberøvelse som led i samfundets forsøg på løsning af dybtgående sociale og menneskelige konflikter, så er det mindste, vi dog kan gøre for disse mennesker, at sikre dem, at straffens virkninger begrænses til det idømte og ikke får lov til gennem lange ventetider at forpuste lovbryderens muligheder for at realisere en kriminalitetsfri tilværelse.

Statsmagten er jo i øvrigt ikke karrig med tildeling af arbitrære tillægsstraffe. Varetægtsfængsling, isolation i varetægt, de lange ventepukler, som vi taler om nu, afsoning under tilstande, hvor retsikkerheden er svært adskillelig fra retsløsheden, florerer. Det er derfor også glædeligt, at der formentlig kan skaffes flertal for en stadfæstelse af

[Leif Hermann]

det princip, at utilstrækkelighed i kriminalforsorgens kapacitet ikke skal komme den dømte til skade.

Jeg erindrer, at det vist var retsudvalgets formand, der på den kriminalpolitiske konference her i januar måned udtrykte sympati for et forældelsessynspunkt, altså et synspunkt, som i nogen grad ligger op ad de forslag, vi tidligere har haft til behandling, og det forslag, vi har til behandling i dag. Tankgangen er i øvrigt stadfæstet i den gældende straffelov, men her er forældelsesfristerne jo betydelig længere og derfor ubrugelige i denne sammenhæng.

Af justitsministeriets notat til brug for den kriminalpolitiske konference fremgår det på side 7, at en hurtig pådømmelse og strafudståelse er vigtig i almenpræventiv henseende, ja, vigtigere endda end straffens længde. Synspunktet er, må man nok sige, på de miserable forudsætninger, som systemet giver os, tiltalende, og det skal ikke blive glemt.

I et andet af konferencens arbejdsnotater angives et typisk afsoningsforløb, hvor synderen A kommer til afsoning af en 8 måneders fængselsdom efter godt 7 måneder. Det er uacceptabelt.

At forfare, således som det radikale venstre her gør, og som VS også har gjort det i beslutningsforslag nr. B 75, er imidlertid ikke uden problemer. Man kunne, således som vores ordfører ved behandlingen af beslutningsforslag nr. B 75 fremhævede, komme ud for en situation, hvor badehoteller og nedlagte militærnægterlejre osv. – og vi har jo set, at nedlagte militærnægterlejre er blevet taget med – bliver taget i brug i en slags panikreaktion, såfremt man vedtager et sådant forslag.

Hvis en sådan udvikling bliver det sandsynlige resultat af lovforslaget, vil vi nok i socialistisk folkeparti være skeptiske, og vi vil være mere tilbøjelige til at overveje en ændring og en udstrækning af benådningsvejen, sådan som vi i enkelte tilfælde har set det fra justitsministerens hånd.

Lenger (VS):

Som hr. Leif Hermann sagde, havde vi lejlighed til i forrige uge i forbindelse med et forslag fra VS at diskutere et princip, der er det samme, som det radikale venstre nu foreslår. Forskellen er, at det radikale venstre har

udformet forslaget som et lovforslag, hvor vores var et beslutningsforslag, og at det radikale venstre opererer med en 6 måneders grænse, hvor vi opererede med en 4 måneders grænse.

Jeg tror nok, at det radikale venstre var imod VS' forslag, men det skal såmænd ikke skille os ad. Vi støtter gerne det radikale venstres lovforslag. Det vigtige er nemlig princippet: ventetiden, indtil strafafsoneren sættes i fængsel, er også en straf; det er en ekstra straf. Med et forslag som dette vil den også blive betragtet som en straf og tælle med i afsoningen.

Grunden til, at det er vigtigt at fastslå dette princip, er for det første, at det i sig selv er en psykisk belastning at vente på at blive sat i fængsel, efter at man har fået en dom. For det andet kan man f.eks. ikke gå i gang med en uddannelse, hvis det nu er det, man har tænkt sig, og få måneders ventetid kan måske koste et helt år i den sidste ende af en uddannelse. For det tredje er man, hvis man er arbejdsløs, i en meget dårlig situation, hvis man faktisk får tilbudt et arbejde i ventetiden, for man er i realiteten nødt til at afslå det, eller også mister man det i hvert fald, når man sættes ind. Og for det fjerde – det gælder så dem, der faktisk har et arbejde – mister man arbejdet, måske allerede i ventetiden. Derfor er denne ventetid en hård ekstra straf. I og med at den er det, synes vi, det er en god idé, at den også bliver betragtet som sådan. Det er det, som er princippet i det radikale venstres lovforslag, og det var princippet i vores forslag, og det princip synes vi er vigtigt at få fastslået.

Så er der selvfølgelig forskellige alternativer til dette princip. Det ene alternativ er, at der skaffes flere pladser i fængslerne eller i arresthusene. Problemet i forbindelse med den løsning – og den har jo været valgt hidtil – er imidlertid, at selv om det kaldes midlertidigt, så viser erfaringen, at det ikke er spor midlertidigt; det viser sig tværtimod, at den slags midlertidige løsninger altid ender med at blive permanente. Det viser sig også, at domstolene altid fylder de eksisterende pladser op. Det vil aldrig blive muligt at nedlægge dem.

Derfor synes jeg, at den indvending, som hr. Leif Hermann kom med i dag, er en dårlig indvending. Han siger, at man jo kunne komme ud for, at man så i panik ville indret-

[Lenger]

te badehoteller, og jeg ved ikke hvad, som fængsler for på den måde at slippe af med pukkelen. Ja, det kan man da godt forestille sig kunne være en panikreaktion, men det synes jeg ikke er nogen indvending imod lovforslaget, for det er jo faktisk et forslag, der går ud på det modsatte, nemlig at man ikke skal indrette badehoteller og andre ledige bygninger til fængsler. Det er tværtimod et forslag, som ikke stemmer med netop det alternativ, der går ud på at indrette flere pladser.

Det andet alternativ til princippet er det, som har været brugt ved et par lejligheder – og den nuværende justitsminister har også brugt det – nemlig muligheden for at give benådnings, når pukkelen er blevet for stor. Og det er for så vidt også godt nok.

Men der sker det, at den slags benådnings kun kommer bestemte typer af lovovertrædelser til gode, og i betragtning af det, som vi f.eks. ved om den negative virkning af meget lange fængselsstraffe, var det måske bedre, hvis man sagde til dem, der havde siddet længst: »Nu er det ud, nu kan I ikke tillade jer at optage en plads mere«, i stedet for at benåde dem, der venter. Ved benådningsmodellen starter man i den anden ende, og det er bagsiden ved den model, selv om det skal siges, at det er bedre, end at der bare indrettes flere pladser.

Stillet over for de to alternativer, at man enten laver flere pladser i fængslerne og i arresthusene, eller at man giver benådnings, synes vi, at det princip, som det radikale venstre vil fastslå med lovforslaget her, er et langt bedre princip.

Jeg vil gerne tilslutte mig det spørgsmål, som hr. Torben Lund stillede til forslagsstillerne. Hr. Torben Lund bad om en uddybning vedrørende det, der står i den allersidste sætning i bemærkningerne: »Bestemmelsen vil heller ikke omfatte personer, der i ventetiden begår ny kriminalitet.« Det, der står i den sætning, stemmer, så vidt jeg kan se, ikke med lovtæksten, og det vil jeg gerne bede forslagsstillerne om at få en kommentar til.

VS kan anbefale lovforslaget, og jeg skal yderligere kun tilføje det ene argument, at i modsætning til de andre alternativer til at nedbringe ventepukkelen, indebærer dette forslag en langt, langt større fleksibilitet i planlægningen af kapaciteten i sanktionssystemet.

Kofod-Svendsen (KrF):

Der er gode og rigtige intentioner i det lovforslag, som det radikale venstre har fremsat. Dette at ventetiderne skal være så korte som muligt, er en helt rigtig hensigt. Men sådan som justitsministeren har redegjort for det, er justitsministeren jo allerede i gang med at realisere de samme intentioner, og det er denne konkrete realisering, mit parti vil tilslutte sig.

Poulsen (FP):

Fremskridtspartiet kan ikke støtte lovforslaget. Vi mener, at det vil medføre gold administration, og vi mener ikke, at det vil komme til at virke mere retfærdigt end det, der kan opnås efter de regler, der gælder i øjeblikket. I de tilfælde, hvor der går lang tid, før man kan afsone, er der i øvrigt så mange forskellige grunde til det, som forslagsstillerne efter vor mening ikke har taget højde for.

Vi kan ikke støtte lovforslaget.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil først komme med nogle almindelige betragtninger over, hvorfor vi har fremsat dette lovforslag.

På den konference, som justitsministeren lod afholde i begyndelsen af året, stillede dommeren, hr. Munk Petersen fra Hjørring, et forslag. For at få understreget, hvor nødvendigt det var, at afsoningen af den dom, man var idømt, blev påbegyndt, foreslog han, at man begyndte at tælle ned, når der var gået et halvt år efter, at dommen var endeligt idømt. Det har vi i den radikale gruppe siden drøftet, og vi finder, at det er en rigtig betragtning, at ventetiden i sig selv er mindst lige så hård som den tid, hvor man er begyndt på den egentlige afsoning, og den medfører ofte ulykker af den art, som er beskrevet af flere ordførere. Det er baggrunden for, at vi har fremsat lovforslaget.

Her i folketinget drøfter vi jo så tit, at en strafidømmelse, det skal der til, og der er mange, der taler om, at straffene bør være hårdere, for så vil der blive begået færre overtrædelser af straffeloven. Man får mindre kriminalitet, er påstanden.

Det svarer jo ikke til de betragtninger, man fra videnskabens side gør sig, og det svarer heller ikke til de erfaringer, man har

[Bernhard Baunsgaard]

gjort i Amerika. Der har man i to stater haft en modsat virkende politik på dette område. I Texas har man hele tiden sørget for, at der var tilstrækkeligt med fængselskapacitet til de domme, som domstolene fandt på at idømme, sådan at der ikke var nogen ventetid, og til trods for at man har bygget i tusindvis af nye fængselspladser, er der stadig væk brug for flere. Men i staten Minnesota er man gået den modsatte vej. Der har man sagt til domstolene: »I må være klar over, at vi har kun så og så stor en fængselskapacitet, og det må I så indrette jeres domspraksis efter.« Det har man gjort, og resultatet er, at kriminaliteten ikke er steget i Minnesota.

Jeg tror, som jeg tidligere ofte har haft lejlighed til at sige, at baggrunden for, at det overhovedet virker præventivt, altså forhindrende på ny kriminalitet, når vi idømmer straf, ikke er så meget idømmelsen af straf, som det er det, at man bliver opdaget, og det er klart, at disse betragtninger har ligget til grund for vores fremsættelse af dette lovforslag.

Det er vel meget rigtigt, som justitsministeren konstaterer, at man på et eller andet tidspunkt topper med hensyn til ventetider. Toppen for hæftestraf kommer, så vidt jeg kan skønne efter ministerens egen fremstilling, ikke i midten af 1970'erne. Den begynder i slutningen af 1970'erne, det topper i 1982, og for fængselsstrafs ventetid topper antallet af ventende omkring slutningen af 1983.

Hvorfor mon det går sådan? Jeg er overbevist om, at grunden til, at vi får has på antallet af ventende, er, at man har gennemført forskellige ændringer, f.eks. taget færdselssyndere ud af hæftestrafområdet, og at man i sommeren 1982 betydeligt nedsatte den tid, man idømte for berigelsesforbrydelser. Jeg tror, det er baggrunden for det. Jeg ved ikke, om færdselssyndernes antal er vokset, fordi man har idømt dem bøde i stedet for hæfte, og jeg har ikke nogen fornemmelse af, at berigelsesforbrydelserne er steget i takt med, at man har sænket den fængselstid, man kan idømmes for berigelsesforbrydelser.

Vi vil gerne nu have indført den bestemmelse, at man kan sige til domstolene: I må indstille jer på, at vi har en bestemt fængselskapacitet, og den bliver ikke udvidet, så hvis I fortsætter med en meget streng domfældelse i alle tilfælde, også i de tilfælde, hvor meget taler for, at man ikke burde være så

streng, som man er i dag, får vi en ventetid, og venterne begynder nedtællingen ½ år efter, at de har fået dommen.

Jeg tror, denne nye bestemmelse vil virke rigtigt. Jeg gør opmærksom på, at forudsætningen for, at den kan komme til at virke, naturligvis er, at vi så ikke samtidig går med til at udvide fængselskapaciteten. Det har jeg på den radikale gruppes vegne ladet skrive i bemærkningerne til forslaget at man ikke kan vente radikal støtte til, og efter de udtalelser, der faldt her, tror jeg nok, at ministeriet må indstille sig på, at vi ikke får udvidet fængselskapaciteten mere.

Så er der én baggrund til, og det er også i fortsættelse af det, ministeren sagde, nemlig at ministeren har forsøgt at nedbringe antallet af ventere ved at give benådning. Vi har diskuteret spørgsmålet om denne form for at give benådning, dette at man bliver benådet for straffen, når man har ventet meget længe. Jeg skal naturligvis ikke sige noget om, hvad man udtrykte i retsudvalget, men jeg kan da godt her fortælle, hvad min konklusion af hele diskussionen blev. Den blev, at jeg tror, der vil være for meget tilfældighed i at benåde folk, blot fordi de har ventet længe på at komme til at afsone deres straf. Den, der er så uheldig, at han eller hun af en eller anden grund hurtigt bliver indkaldt, bliver altså ikke benådet, og den, der af en eller anden grund er så heldig, at vedkommende kommer til at vente længe, bliver benådet.

Selv om ministeren vil gøre sig meget umage for at finde gode begrundelser i hvert eneste tilfælde – og det er jeg ikke i tvivl om – tror jeg, der står tilbage, at der bliver for meget tilfældighed ved at benåde på den måde. Det vil være rimeligt kort og godt at sige: når der er gået ½ år, begynder nedtællingen.

Må jeg til ordførerne i øvrigt sige, at vi mener, at et halvt år er den rimelige ventetid. Hvis der stilles som krav fra anden side, at et halvt år er for kort, vil vi hellere have gennemført et forslag, hvor det halve år sættes op, end ikke at få gennemført noget. Det er bl.a. rettet til socialdemokratiet, der var bange for, at et halvt år var for kort tid.

Jeg er glad for, at ministeren forstod og accepterede baggrunden for fremsættelsen af dette forslag, nemlig at ventetiden er meget belastende, og at det kan ødelægge meget, fordi folk kan have begyndt genopbygningen af deres tilværelse.

[Bernhard Baunsgaard]

Jeg er ked af, at venstre så klart tog afstand fra det – sådan opfattede jeg venstre – men jeg håber, vi alligevel kan komme i diskussion om det i udvalget. At fremskridtspartiet klart tager afstand fra det, bevirker ingen ændring i min indstilling – aldeles ikke. Jeg vil heller ikke sige tværtimod; det vil være at tillægge fremskridtspartiet for meget.

Jeg var naturligvis glad over de betragtninger, der kom fra VS; så vidt jeg kunne se, var jeg fuldstændig enig i dem, men jeg vil bare rette en enkelt fejl i det, hr. Lenger sagde. De radikale tog ikke afstand fra hr. Lengers forslag, men vi gjorde opmærksom på, at vi selv kom med et forslag, og at vores forslag var udarbejdet som et egentligt lovforslag.

Så har jeg kun én bemærkning til. Der gøres opmærksom på, at vi i bemærkningerne har sagt: bestemmelsen vil ikke omfatte personer, der i ventetiden begår ny kriminalitet. Det er nok korrekt, at det bør indføres i lovforslaget, men det kan jo gøres under behandlingen i retsudvalget. Ellers vil jeg takke for de venlige ord, der er faldet om det.

Hagen Hagensen (KF):

Da hr. Leif Hermann i sin ordførertale nævnte en udtalelse fra justitsministerens konference fra begyndelsen af året og tillagde mig den, idet han sagde, at jeg var kommet med den som formand for retsudvalget, vil jeg gerne have lov til at sige, at jeg har for lang tid siden – og også gentaget det på den konference – givet udtryk for min personlige opfattelse, som er følgende: når der er hengået meget lang tid efter domfældelse, inden afsoning begynder, altså når der har været tale om flere år – 2–3 år – og der i øvrigt ikke har været nye kriminelle forhold i den periode, vil jeg gerne i større sammenhæng være med til at overveje det betimelige i, at strafafsoningen så anses for at være forældet. Det vil jo komme til at omfatte nogle straffe. De, der idømmes langtidsstraffe, vil som oftest komme ind ret kort efter domfældelsen, men der kan være tale om, at man ikke har begået nye forhold, at man har fået sine forhold bragt i orden i øvrigt, og at man derefter får ødelagt en hel masse. Derfor er det også godt, som ministeren har foranlediget, at ventetiden er blevet nedsat, og at man har taget andre ting i brug for at klare opga-

ven. Men jeg vil blot understrege, at jeg for mit vedkommende har sagt, at det var noget, man i større sammenhæng kunne overveje. Jeg synes, det er rimeligt at sige det her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 112:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af adgangen til retshjælp, fri proces m.v.

Af Leif Hermann (SF), Ole Espersen (S) og Lenger (VS) m.fl.
(Fremsat 20/2 85).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er med nogen undren, jeg har læst den udformning, der i paragrafferne og i bemærkningerne er givet til folketingsbeslutningen om forbedring af adgang til retshjælp, fri proces m.v. Det er ikke, fordi jeg undrer mig over, at man ønsker at give befolkningen bedre retshjælp – det er vi mange der gør – men det, der kan forundre noget, er, at der bliver stillet forslag om så vidtgående ændringer, også med en betydelig økonomisk rækkevidde, uden at det i forslaget med ét eneste ord er omtalt, hvordan der skal skaffes midler til den betydelige merudgift, som en gennemførelse af de opregnede forslag utvivlsomt vil medføre. Men det vil ordføreren for forslagsstillerne måske komme nærmere ind på i sit svar til ordførerne i sagen, og derfor skal jeg ikke komme nærmere ind på dette. Jeg tror, forslagsstillerne vil erken-